

С. С. Урусова, аспірантка
Харківського національного університету внутрішніх справ

РЕГІОНАЛЬНА ДИВЕРСИФІКАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Ринковий тип національної економіки обумовив виняткову роль конкуренції як основного регулятора параметрів ринкового механізму. В банківській сфері конкуренція визначає кон'юнктуру ринку банківських послуг, його інституційну структуру, напрями концентрації банківського капіталу, рентабельність банківського бізнесу та активність банківської діяльності у цілому. Недостатність державної підтримки вітчизняної економіки підвищує роль банків у процесі стимулювання економічного розвитку регіонів, що обумовлює актуальність дослідження регіонального розподілу банківської конкуренції.

Метою даного дослідження є оцінювання інтенсивності банківської конкуренції за регіонами України. Погоджуючись із ствердженням, що інтенсивність конкуренції визначають сукупність суб'єктів ринку і їх відносин, які складаються в ході конкурентної боротьби, слід зазначити таке: параметрами інтенсивності банківської конкуренції є кількість банків, функціонуючих на певній території, рівень концентрації банківського капіталу у певних сегментах ринку банківських послуг та зосередженість банків на обслуговуванні певних клієнтських груп.

За результатами дослідження інтенсивності банківської конкуренції за регіональним розподілом операторів ринку за станом на 01.01.2012 можна констатувати найвищий її рівень у м. Києві і Київській області, де зареєстровано 127 банків (64 % від загальної кількості банків, зареєстрованих в Україні, – 198 банків), у Дніпропетровській (15 банків, або 8 % загальної кількості), у Харківській та Донецькій областях (по 11 банків, або по 6 % відповідно) та Одеській області (10 банків, або 5 %).

На законодавчому рівні основними банківськими послугами визначено залучення у вклади (депозити) коштів та банківських металів від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб та їх розміщення від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, що визначає сегменти залучення депозитних вкладів та надання кредитів пріоритетними сегментами вітчизняного ринку банківських послуг.

За даними Національного банку України, у 2011 р. найвища інтенсивність банківської конкуренції в сегменті залучення коштів спостерігається у м. Києві і Київській області (42 % від загальних коштів, залучених банківською системою України), Дніпропетровській (11 %), Донецькій (9 %), Одеській (5 %), Харківській (4 %) та Львівській (4 %) областях.

Визначення інтенсивності банківської конкуренції залежно від концентрації банківських ресурсів (сегмент кредитування) дозволяє говорити про її найвищий рівень у таких регіонах, як Київська область та м. Київ (51 % загального кредитного портфеля банківської системи України),

Дніпропетровська (16 %), Донецька (6 %), Одеська (5 %) та Харківська (3 %) області.

Оцінювання інтенсивності банківської конкуренції за регіонами у 2011 р свідчить про її нерівномірну диверсифікацію, що обумовлено неоднорідністю концентрації бізнесу та економічного розвитку областей. Для банків така ситуація свідчить про наявність напрямів подальшого розвитку банківського бізнесу; на рівні держави – про необхідність стимулювання більш рівномірного розподілу банківської діяльності за регіонами як необхідної передумови вирівнювання їх соціально-економічного розвитку.

Урусова, С.С. Регіональна диверсифікація банківської конкуренції [Текст] / С.С. Урусова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України [Текст]: збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (8–9 листопада 2012 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2012. – С. 202-203.